

L'herència del cor. En la mort de Narcisa Toldrà

La vida familiar dels artistes sempre està plena de vicissituds i de contratemps, de lluites i de sacrificis. Són pocs els que poden compaginar amb harmonia l'elaboració obstinada i egocèntrica de l'obra amb la creació d'una família i la convivència amb els més íntims, amb la parella i amb els fills. El subjecte artístic està sotmès a un magma de dubtes i de certes d'on obté la matèria primera per concretar el desig de creació que l'empeny i l'acapara.

Assabentats de la mort de Narcisa Toldrà, de l'única filla que van tenir Eduard Toldrà i Maria Sobrepera, és inevitable de pensar en ella com un cas força excepcional d'un testimoni familiar directe sempre predisposat a estar al servei del record del seu pare d'una manera generosa i constructiva, sense recels ni obstacles de cap mena per por de perdre el control de la seva memòria.

Narcisa Toldrà transmetia la humanitat del seu pare amb un somriure. El seu tracte et feia sentir tota la dimensió artística que va conrear aquest gran músic amb el violí, amb la batuta i amb la partitura. Com la seva música, la veu de la Ciseteta, com podien anomenar-la els que tenien el privilegi de traspasar el llindar de casa seva i de la seva afectuositat, arribava clara i acollidora, amb una frescor com si l'existència del seu pare no li pesés gens, sinó que era una font constant d'alegria. T'oferia la seva categoria humana sense subterfugis, amb honestedat i humilitat, qualitats que s'esborren fàcilment amb la vanaglòria dels artistes.

Possiblement, el fet que Eduard Toldrà hagués d'esforçar-se tant per aconseguir casar-se amb la seva mare, nascuda al poble de Cantallops, en aquell Alt Empordà feréstec de les Alberes, va fer que el naixement de la Narcisa fos la victòria vivent d'aquell amor a distància que va inspirar una gran part de les cançons que componia mentre li escrivia les cartes que ara es conserven a la Biblioteca de Catalunya. Eduard Toldrà era apassionat i alhora tenia una claredat mozartiana per expressar els seus sentiments musicals i íntims. I això és el que va heretar per genètica i per tracte la seva filla Narcisa. Una claredat de sentiments i de paraula, de veu i de cor, que brillava al costat de la llum del pare amb una fulgència única. Era la presència més fervent de l'esperit d'aquest músic que va saber copsar el tarannà del nostre país i

dotar-lo d'una exquisidesa excepcional, la mateixa que trobem en el vers de Carner, de Sagarra o de Salvat-Papasseit que van inspirar cançons com el cicle de *La rosa als llavis* o *Canticel*.

Com si fos una premonició del traspàs de Narcisa Toldrà, esdevingut el 26 de juny passat, tres dies després, el dilluns 29 es va inaugurar a la Sala de Llevant de la Biblioteca de Catalunya l'exposició "Eduard Toldrà, de l'arquet a la batuta", comissariada per Pilar Estrada i Sira Busquets de la Secció de Música de la Unitat Bibliogràfica. Un testimoni documental que ens apareix com un homenatge públic i inesperat a tot el que la Ciseta va contribuir a posar a l'abast de l'obra del seu pare per a les generacions que no el van viure. Tots els que vam tenir el privilegi de conèixer-la i de conversar amb ella ens afegim perquè ara el seu record mantingui la flama de l'obra del seu pare més viva que mai.

Imatge destacada: Narcisa Toldrà en acabar el concert "Eduard Toldrà: cançons, cartes i vida", el 14 d'abril de 2016, a la Biblioteca de Catalunya, institució que acaba d'inaugurar una mostra dedicada al seu pare. (c) Biblioteca de Catalunya.